

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 13 päivänä marraskuuta 2001,

tukijärjestelmästä, jonka Sardinian alue (Italia) aikoo toteuttaa vaikeuksissa olevien kasvihuoneviljelyä harjoittavien yritysten rakenneuudistusta varten

(tiedoksiannettu numerolla K(2001) 3445)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(2002/229/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on mainitun artiklan mukaisesti kehottanut asianosaisia esittämään huomautuksensa,

sekä katsoo seuraavaa:

kehottanut asianosaisia esittämään huomautuksensa kyseisestä tuesta.

- (4) Komissio ei ole saanut asianosaisilta tukea koskevia huomautuksia.

II KUVAUS

I MENETTELY

- (1) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa on 12 päivänä tammikuuta 1998 päivätyllä ja 15 päivänä tammikuuta 1998 vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä ilmoittanut komissiolle EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti vaikeuksissa olevien kasvihuoneviljelyä Sardiniaassa harjoittavien yritysten rakenneuudistusta varten tarkoitettua tukijärjestelmästä, jonka aluehallitus on hyväksynyt 2 päivänä joulukuuta 1997 tekemällään päätöksellä N:o 48/7. Edellä mainittu edustusto on antanut komissiolle täydentäviä tietoja 10 päivänä syyskuuta 1998 päivätyllä ja 15 päivänä syyskuuta 1998 vastaanotetuksi kirjatulla sekä 16 päivänä marraskuuta 1998 päivätyllä ja 19 päivänä marraskuuta 1998 vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä.
- (2) Komissio on ilmoittanut Italian hallitukselle 1 päivänä helmikuuta 1999 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa tämän tuen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.
- (3) Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ⁽¹⁾. Komissio on

- (5) Ilmoitettu tukijärjestelmä on "Kasvihuoneviljelyä harjoittavien yritysten rakenneuudistuksen alueellinen suunnitelma. Aluehallituksen 2.12.1997 tekemä päätös N:o 48/7". Järjestelmä käsittää varsinkin rahoitustoimenpiteitä (lainan suoritus ja lainaehtojen uudelleensopiminen), rakenteellisia toimenpiteitä (investoinnit) sekä teknistä apua. Tarkoitettua toimenpidettä varten alue on kaavaillut 60 miljardin Italian liiran (noin 30 miljoonan euron) määrärahan; jokaiselle yritykselle on tarkoitus antaa enintään 600 miljoonan liiran (noin 300 000 euron) avustus.
- (6) Alueen antamien selvitysten mukaan (ks. 10 päivänä syyskuuta 1998 annettu ilmoitus) kysymyksessä on kertatukijärjestelmä; kyseessä olevien yritysten kannattavuuden palautuminen on arvioitu tapahtuvaksi kolmen vuoden sisällä. Rakenneuudistuksen eri toimenpiteiden kesto on kuitenkin seuraava: a) uudelleenjärjestettyyn lainaan liittyvä korkotuki: 15 vuotta, b) avustukset ja investoinnit: toimenpiteisiin vaadittava aika, c) tekninen apu: rajoitukseton aika.
- (7) Tuensaajiksi luokitellaan taloudellisissa vaikeuksissa olevat, maataloutta ja varsinkin kasvihuoneviljelyä eli kukka- ja puutarhaviljelyä harjoittavat yritykset.

⁽¹⁾ EYVL C 187, 3.7.1999, s. 2.

Kyseessä olevat tuotteet

- (8) Kasvihuoneessa kasvatettuja ovat kaikki maanviljelyyn liittyvät kasvilajikkeet, joita viljellään rakennelmassa, joka suojaa niitä epäsuotuisilta ilmastotekijöiltä. Ilmoitettu toimenpide koskee seuraavia lajeja:
- hedelmät ja vihannekset (ruokatomaatit — pienet ja keskisuuret —, munakoisot, paprikahedelmät, kurkut, kesäkurpitsat, melonit, vesimelonit, mansikat, vihreät pavut, salaattit, sellerit, retiisit, sinappikaali (rucola)),
 - maustekasvit (persilja, basilika, meirami, timjami, oregano ym.),
 - sienet,
 - leikkokukat (neilikat, krysanteemit, gerberat, ruusut, leijonankidat, harsokukat, laukkaneilikat, miekkaliljat, iirikset, liljat, ym.),
 - viherkasvit ja kukkivat ruukkukasvit,
 - Välimeren kasvit.

Kyseessä olevat yritykset ja niiden taloudellinen tilanne

- (9) Italian viranomaisten antamien tietojen mukaan rakenneuudistussuunnitelman kohteena olevat yritykset ovat suurimmaksi osaksi Italian siviililain 2083 pykälässä määritellyn kaltaisia pienyrityksiä (joissakin tapauksissa ne ovat rekisteröityjä yhdistyksiä tai henkilöyhtiöitä ja vain harvoissa tapauksissa pääomayhtiöitä (osakeyhtiöitä)). Kaikki toimivat alkutuotannon parissa. Italian viranomaiset ovat lisäksi ilmoittaneet, että mahdolliset edunsaajayritykset ovat mahdollisesti tehokkaita ja tuottavia; tekninen maksukyvyttömyys johtuu mahdottomuudesta maksaa velkoja, mikä taas on seurausta tappioista, jotka aiheutuvat sekä tuotannon vähyydestä että vaikeudesta saada myyntiin asetetuista tuotteista riittävän ajoissa tuottoa.
- (10) Suunnitelman edunsaajien määräämisen kriteereissä otetaan huomioon Sardinian maatalojen erityisominaisuudet ja pyritään varmistamaan toisaalta yritysten pääasialliset vaikeudet (jatkuvat tappiot useina satovuosina), toisaalta näiden kyvyttömyys vähentää velkaantumista ilman valtion tukea (vaikka ne esimerkiksi möisivät osan yritystään tai henkilökohtaista omaisuutta).
- (11) Ensimmäisen, taloutta koskevan kriteerin mukaan katsotaan sellaisen yrityksen olevan vaikeuksissa, joka viimeisen kolmen satovuoden aikana osoittaa keskimäärin 25 prosenttia tai sitä korkeampaa rahallista tappiota. Tappio lasketaan vertaamalla edellä mainittujen vuosien taloudellista tulosta kokonaistuotannon myynnistä saatuihin keskimääriisiin tuloihin (siviililain 2425 a

pykälä), ja se osoitetaan seuraavasti: kun on suoritettu vuosien 1993/1994, 1994/1995 ja 1995/1996 keskimääraisten liikekustannuksien arviointi, niitä verrataan samojen vuosien kokonaistuotannon myynnin tuottoihin. Tulot tarkistetaan yrittäjän hallinnollisista asiakirjoista sekä allekirjoitusten laillistamisesta ja oikeaksi todistamisesta 4 päivänä tammikuuta 1968 annetun lain N:o 15 ja erityisesti sen 4 pykälän (kirjallisen todistuksen korvaamislausunto), 20 pykälän (allekirjoitusten oikeaksi todistaminen) ja 26 pykälän (seuraamukset) mukaisen päteväen ilmoituksen perusteella.

- (12) Toisessa, varallisuutta koskevassa kriteerissä verrataan yrityksen varallisuutta ja mahdollisesti yrittäjän henkilökohtaista varallisuutta — pääasiallista asuntoa lukuun ottamatta — velkamäärään, joka vastaa 31 päivänä joulukuuta 1996 erääntyneitä velkalaskelmia ja joka koostuu erääntyneistä veloista pankeille, sosiaaliturvalaitoksille sekä yksityisille, mikäli ne ovat osoitettavissa. Yrittäjän katsotaan olevan vaikeuksissa silloin, kun velkaantumistaso on vähintään 30 prosenttia varallisuudesta. Yrityspääomalla tarkoitetaan yrityksen aineellisen omaisuuden yhteismäärää (maaomaisuus, kasvihuoneraennukset, rakennukset, koneistot ym.), jonka ERSAT:n (Ente Regionale di Sviluppo e Assistenza Tecnica in Agricoltura, Maatalouden kehittämisen ja teknisen avun aluevirasto) asiantuntijat arvioivat erityisen kaavan mukaan. Pääoman arvoksi määritellään keskiarvo yrityksen pääoman arvosta (arvioituna siviililain 2424 pykälän mukaan) ja omaisuuden reaaliarvosta markkinoilla. Yrittäjän henkilökohtainen omaisuus tarkistetaan asianosaisen antaman, 4 päivänä tammikuuta 1968 annetun lain N:o 15 (Hallinnollisista asiakirjoista sekä allekirjoitusten laillistamisesta ja oikeaksi todistamisesta annettu laki) mukaisen virallisen ilmoituksen perusteella.

Yritysten taloudelliset vaikeudet arvioidaan ottamalla huomioon yrityksen muoto. Näin ollen huomioidaan:

- a) yksityisen yrittäjän yrityksen varallisuus ja henkilökohtainen varallisuus sekä mahdolliseen muuhun toimintaan liittyvä varallisuus;
- b) yhdistysten ja henkilöyhtiöiden varallisuus, yksittäisten osakkaiden varallisuus sekä mahdolliseen muuhun toimintaan liittyvä varallisuus;
- c) pääomayhtiöiden varallisuus.

- (13) Vastauksena komission 19 päivänä lokakuuta 1998 päivättyyn kirjeeseen, jossa pyydettiin selvittämään ja osoittamaan konkreettisten esimerkkien avulla edellä esitettyjen kriteerien soveltamista, ovat toimivaltaiset viranomaiset 16 päivänä marraskuuta 1998 päivätyssä kirjeessään esittäneet 14—20 kappaleessa mainitut seikat:

Yritysten taloudelliset vaikeudet

- (14) ”— ... haluamme tähdentää, että yrityksen toiminnan taloudellinen tulos (tappio tai voitto) määritellään yksinomaan vertailemalla kuluja ja kyseisen vuoden aikana saavutettuja vakaita tuloja. Varsinkin yrityskuluina ... ei voida pitää investointien kokonaissummaa, vaan ainoastaan kyseistä vuotta koskevaa kuoletusosuutta.

Esim.: Jos yritys on vuoden aikana sijoittanut tarvikeiden ostoon 50 miljoonaa, jota lyhennetään kymmenen vuoden ajan, on kyseisen vuoden sijoituskustannus 5 miljoonaa (kuoletuserät). Täten tämä summa lisätään yrityksen tuloksen muodostukseen (voitto tai tappio) kulujen kohdalle. Jos siis yritys on saavuttanut 10 miljoonan voiton ja tehnyt 50 miljoonan sijoituksia, joiden vuosittainen kuoletusvaraus on 5 miljoonaa, tämä summa on jo kulujen kohdalla vaikuttanut yrityksen 10 miljoonan tuoton muodostumiseen.

— ... Parametrin määrittelyn mukainen velkamäärä ei ole yrityksen kokonaisvelkamäärä (jo erääntynyt ja erääntyvä), vaan ainoastaan 31 päivään joulukuuta 1996 mennessä erääntynyt osa, jota ei ole maksettu ... mikä määritellään lyhytaikaiseksi velaksi, johon yrityksellä ei ole maksukykyä.

Täsmennettäköön, että yrittäjän katsotaan olevan vaikeuksissa silloin, kun hänen erääntynyt velkansa (siis maksamaton) on vähintään 30 prosenttia omaisuuden arvosta. Se on määrä, joka on yrittäjälle mahdoton maksaa lyhytaikaisena velkana, joten rahoituksen uudelleenjärjestelyä pidetään välttämättömänä.

Tarkemmin sanottuna:

- Kriteerissä ei luonnollisesti voida olla huomioimatta aikaisempia sijoituksia sellaisten mahdollisten maksuerien kohdalla, jotka ajalla 1.1.1992—31.12.1996 ovat erääntyneet eikä niitä ole maksettu.

- Huomioitu velkataso ei siis ole velkojen kokonaismäärä vaan erääntyneiden velkojen määrä.

Esim.: Yrityksellä, jonka varallisuus on 100 miljoonaa ja erääntynyt velka 30 miljoonaa (lyhytaikainen velka) sekä erääntyvä velka 50 miljoonaa (pitkäaikainen velka), on 20 miljoonan nettovarallisuus.”

Kannattavuuden palauttaminen

- (15) ”Edunsaajien tulee tehdä yrityksen tilinpäätös. Tämän avulla aluehallinnon asiantuntijat voivat tutkia yritysten kannattavuuden palauttamista. Tämä ehto on katsottu tarpeelliseksi asettaa avustusten saamiseksi, sillä Sardinian maatalousala kärsii suunnitelman esittelyssä kuvattujen vaikeuksien lisäksi myös yrityskulttuurin puutteesta, mitä osoittaa muun muassa vastahakoisuus omaksua edes alkeellisen kirjanpidon käyttö. Rakennemuutossuunnitelma tähtää myös tämän puutteellisuuden korjaamiseen.

Vaikeuksissa olevien yritysten kannattavuuden palauttamisen arvioinnin kriteerit on määritelty vertaamalla yrityksen nykyistä nettotuotosta hehtaaria kohden (jolla ei selvästikään pystytä kattamaan erilaisia kuluja, varsinkin kuoletuksia ja korkokantoja) yrityksen nettotuotokseen hehtaaria kohden rakennemuutossuunnitelman mukaisessa menetelmässä, johon sisältyvien toimenpiteiden tuloksena kokonaistuotannon myynnillä pystytään kattamaan kaikki kulut.

Kun rakennemuutossuunnitelman avulla parannetaan yrityksen hoitoa sekä tuotteiden laadun suhteen että markkinoiden vaatimuksia vastaavalla tuotannolla, kuoletusten, laitteiden ja rakennelmien sekä korkokantojen aiheuttamien kulujen vaikutus kokonaistuotannon myyntiin laskee 43 prosentista (nykyinen tilanne) 29,7 prosenttiin (suunniteltu menetelmä).

Arvioitu minimivoitto rakennemuutoksen jälkeen on 1,4 prosenttia.

Taulukko 2

MENOT SUHTEESSA TULOIHIN

Nykyinen tilanne (tuotantomäärä = 80 000 kg)

(Luvut miljoona Italian liiraa)

Menot	Tulot	Tilikauden voitto tai tappio	Prosenttiosuus tuloista
Kiinteät kustannukset	75		43
Viljelyyn liittyvät kustannukset	72	– 55	41
Palkat	84		48
Yhteensä	231	– 55	– 31,3

Kiinteillä kustannuksilla tarkoitetaan rakennelmien ja laitteiden kuoletuksia, kunnossapitokustannuksia sekä lainan lyhennyksiä.

Rakenneuudistussuunnitelman mukainen menetelmä (tuotantomäärä = 110 000 kg)

(Luvut miljoona Italian liiraa)

Menot		Tulot	Prosenttiosuus tuloista
Kiinteät kustannukset	79	266,4	29,7
Viljelyyn liittyvät kustannukset	112		42,0
Palkat	71,8		26,9
Yhteensä	262,8	266,4	98,6
Tilikauden voitto	3,6		1,4

Kiinteillä kustannuksilla tarkoitetaan rakennelmien ja laitteiden kuoletuksia, kunnossapitokustannuksia sekä lainan lyhennyksiä.

Nykyisen ja suunnitellun menetelmän vertailu

(Luvut miljoona Italian liiraa)

Erät	Nykyinen tilanne	Suunniteltu menetelmä	Ero	Ero prosentteina
Tulot	176	266,4	90,4	+ 51,4
Menot	231	262,8	31,8	+ 13,8
Voitto tai tappio	- 55	3,6	58,6	+ 93,4

Yrityksen rakenneuudistussuunnitelma perustuu olennaisesti seuraaviin yrityksen sisäisiin toimiin:

A) Kannattavuuden elvyttämiseen tarvittavan tuotantomäärän määrittäminen. Tämä on määrä, joka takaa vähintään markkinahintaa (M) vastaavat keskimääräiset yksikkökustannukset (K).

Taulukossa 2 olevassa esimerkissä täksi määräksi on määritelty 110 000 kg hehtaaria kohden verrattuna nykyiseen arvoon, joka on 80 000 kg hehtaaria kohden. Sovelletaan kaavaa, jonka avulla saadaan keskimääräiset yksikkökustannukset: $K = K_h : K_m$

(K = keskimääräinen yksittäishinta, K_h = kokonaishinta ja K_m = kokonaismäärä)

nykyisellä menetelmällä saadaan $M < K$

$$\frac{231\,000\,000 (K_h)}{800 (K_m)} = 288\,750 (K)$$

$$\frac{M}{176\,000\,000} : \frac{K_m}{800} = 220\,000 \text{ yksittäishinta}$$

suunnitellulla menetelmällä saadaan $M > K$

$$\frac{262\,000\,800 \text{ (Kh)}}{1\,100 \text{ (Km)}} = 238\,182 \text{ (K)}$$

$$\frac{M}{266\,400\,000} : \frac{Km}{1\,100} = 242\,182 \text{ yksittäishinta.}$$

Kannattavuuden elvytykseen vaadittava tuotannon määrän ja laadun paraneminen saadaan aikaan seuraavasti:

a) uudistamalla tekniikkaa (ks. 14 kohta), hyödyntämällä tuotantotekijöitä parhaalla mahdollisella tavalla ja ottamalla käyttöön sopiva tuotantomenetelmä, esimerkiksi lisäämällä tuotantoa eri tuotteiden suurimman kysynnän ja kannattavuuden jakson aikana (joka on camone-tomaatilla joului- ja helmikuun välinen aika);

b) suojelemalla tuotantoa taudeilta, mikä tapahtuu materiaalisilla uudistamistoimenpiteillä, jotka on mainittu 14 a kohdassa);

c) siirtymällä huonosti kannattavasta tuotannosta kohti tuotantoa, jolla on suurempi markkina-arvo ja jonka kaupan pitäminen on helpompaa. Markkinointijärjestöt, joihin suunnitelman edunsaajat suunnitelman mukaisesti liittyvät, takaavat tuotannon markkinoille saattamisen ja antavat viitteitä tuotantoaloista, joilla on erityisen suuri kysyntä;

d) laskemalla palkkakustannuksia, mihin päästään työvoimaa vähentämällä käyttäen hyväksi uusia teknisiä sovellutuksia sekä lajittelu- ja pakkaustoimintojen siirtymistä markkinointijärjestöille.

Nykyisen menetelmän esimerkissä palkkakustannukset ovat 48 prosenttia, ja suunnitellussa menetelmässä ne ovat 26,9 prosenttia.

e) laskemalla tuotantokustannuksia, mikä saadaan aikaan käyttämällä mahdollisimman paljon halvempia tuotantomenetelmiä. Esimerkiksi nykyään paljon käytetty metyylibromidia sisältävä tuho-laistorjuntamenetelmä (sterilisoiminen) korvataan toisella (solarisaatio), joka on edullisempi ja myös luontoystävällisempi.

Lisäksi on syytä tarkastella yritysten ulkopuolisena mutta niiden kannattavuuden palauttamiseen huomattavasti vaikuttavana tekijänä tyyppisten ja aitojen tuotteiden kasvavaa kysyntää, johon markkinointijärjestöt eivät nykyisellä tuotantotasolla pysty vastaamaan. Lopuksi on korostettava teknisen avun merkitystä: sen avulla voidaan lyhyessä ajassa korvata yrittäjien mahdolliset ammattitaidon puutteet ja saavuttaa yritysten hyvään hoitoon vaadittava ammattitaito tai vahvistaa sitä."

Kannattavuuden palauttamista koskeviin suunnitelmiin sisältyvät toimenpiteet

- (16) "Jokaisen mahdollisen edunsaajan on esitettävä hallinnon antamalla kaavakkeella rakenneuudistus-suunnitelma, josta tulee ilmetä:
- rahoituksen uudelleenjärjestelytoimenpiteet,
 - tekniikan mukauttamiseen liittyvien pienten toimenpiteiden esittely,
 - sitoumus yrityksen kirjanpidon käyttöönottamisesta,
 - sitoumus liittymisestä tuotantojärjestöön ja siitä seurauksena tuotantosuunnan sopeuttaminen markkinavaatimuksiin ...,
 - muodollinen sitoumus olla esittämättä maanparannussuunnitelmia ... viiteen tai kymmeneen vuoteen (viiteen vuoteen, mikäli yrityksellä on täydellinen ja tehokas laitteisto vastaavalle ajanjaksolle ja se hyödyntää yksinomaan rahoituksellista rakenneuudistusta, kymmeneen vuoteen, mikäli yritys voi hyötyä myös tekniikan mukauttamista koskevista tukitoimenpiteistä. Kymmenen vuotta on normaali soveltamisaika)."

Lisäksi edunsaajat saavat rajoittamattoman ajan teknistä apua "ATA:n asiantuntijoilta ja maatalouden neuvojilta, (jotka) ovat ERSAT:n (Maatalouden kehittämisen ja teknisen avun aluevirasto) toimihenkilöitä."

Rakenneuudistukseen sisältyvät rahoitustoimenpiteet

- (17) Toimivaltaiset viranomaiset ovat 10 päivänä syyskuuta 1998 päivätyssä kirjeessään ilmoittaneet tästä toimenpiteestä seuraavaa:

"Vaikeuksissa olevien kasvihuoneyritysten rakenneuudistussuunnitelmaa hoitavat rahalaitokset ovat yksityisiä ... Ottaen huomioon, että tehtyjen sopimusten mukaisesti rahalaitokset eivät peri kertyneitä viivästyskorkoja lainoista, jotka ovat erääntyneet 31 päivänä joulukuuta 1996 tai sen jälkeen, siihen päivämäärään asti, kun edunsaaja on allekirjoittanut uuden sopimuksen (suunnitelman kohta 4.1), aluehallinnon toiminta käsittää:

- a) rahalaitoksille erääntyneen, 1 päivänä tammikuuta 1992 aloitetun ja 31 päivänä joulukuuta 1996 erääntyneen lainan suhteellisen osuuden alentamisen;
- b) korkotuen myöntäminen monivuotiselle lainalle (enintään 15 vuoden lainalle), joka muodostui, kun uudelleenjärjestettiin laina, joka koostui yritystä rasittavasta jäännösvelasta ja joka käsittää:

1 — kohdan a) mukaisen jäännösvelan;

2 — 31 päivänä joulukuuta 1996 ja uuden velan sopimisen päivämäärän välisellä ajalla erääntyneet lainojen lyhennykset;

3 — saldon erääntymisen (mahdollisten maatalousvelkojen pääomatase) laskelman.

Kohdassa b) mainittu avustus, joka on päivitetty sopimuksen tekemisen päivämäärälle, saa olla enintään 30 prosenttia valtion määräämän avustuslainoja koskevan viitekoron (nykyään 6,50 prosenttia) määrästä.

Kahden tukimuodon (avustus ja korkoihin osallistuminen) yhteisumma saa olla enintään 75 prosenttia 31 päivänä joulukuuta 1996 erääntyneen lainan määrästä ilman viivästyskorkoja. Koska lainan kuoletuserä on ainoa rahoituksellisen rakenneuudistuksen mahdollisesti aleneva meno, suoritetaan soveltamisvaiheessa ensimmäiseksi vertailu yrityksen kykenemän enimmäiserän (3 500 Italian liiraa / m²) sekä uuden arvioidun kuoletuserän välillä, minkä jälkeen laaditaan luonnos uudesta lainasta erilaisten mallien mukaisesti käyttäen järjestyksessä seuraavia tekijöitä:

1) prioriteetti, lainan kestoajan mukaan (sovittamalla 5—15 vuoden jaksoille);

2) jatkuvuus, alentamalla 31 päivänä joulukuuta 1996 erääntyneitä eriä.

Näiden kahden toimenpiteen avulla saadaan veloittettavan pääomataseen kokonaissumma, ja täten voidaan määritellä uusi erä, joka vastaa yrityksen kapasiteetin sallimaa enimmäiserää, jonka tulee olla pienempi tai yhtä suuri kuin jälkimmäinen.

Kaiken tulee olla tasapainossa muiden suunnitelman määrittelemien rajoitusten kanssa, joita ovat:

— *valtiollisen avun yläraja* rahoitukselliseen rakenneuudistukseen: 75 prosenttia 31 päivänä joulukuuta 1996 erääntyneen lainan määrästä ilman viivästyskorkoja, jotka ovat pankkien vastuulla,

— *valtiollisen avun yläraja* rakenteellisiin toimiin: 600 miljoonaa Italian liiraa."

Rakenneuudistukseen tarkoitetut sijoitukset

- (18) Kansallisten viranomaisten mukaan seuraavassa luetellut sijoitukset "ovat välttämättömiä, koska niiden tarkoituksena on estää ja valvoa epäedullisten ilmastotekijöiden aiheuttamia negatiivisia seurauksia, suojata kasvitaudeilta, alentaa tuotantokustannuksia ja parantaa laadullisesti tuotteita ('vihreät' tuotteet), jolloin markkinajärjestöt voivat helposti saattaa ne markkinoille. Ottaen huomioon edunsaajayritysten epävakaa taloudellinen tilan, tulee avustusta olemaan 75 prosenttia sallituista menoista.

Sijoitukset koskevat yrityksiä, jotka toimivat primaarituotannon alueella. Sijoiuksiin lasketaan:

a — *hyönteisverkkojen asennus 1 000 Italian liiraa / m²*

Kasvihuoneen kaikkiin aukkoihin sijoitettavat hyönteisverkot ovat välttämättömiä tuhohyönteisten ja viruksien kantajien pääsyn estämiseksi viljelyihin. Erityisesti verkkojen avulla torjutaan 90 prosenttia valkokärpäsen kantamista tartunnoista, joiden joukossa 'bemicia tabaci', TYLCV-tartuntojen aiheuttaja. On huomioitava, että verkot rajoittavat viljelyjen tuuletusta 50 prosenttia.

b — *Keinotuuletus ja ilmastollinen tarkkailu 1 200 Italian liiraa / m²*

Kohdan a) toimenpiteestä johtuen on välttämätöntä asentaa koneellisen tuuletuksen ja ilman laadun tarkkailun toiminnot.

Hyönteisverkot estävät luonnollisen tuuletuksen lähes kokonaan ja vaativat siis koneellisen tuuletuksen käyttöä sekä ilman suhteellisen kosteuden tarkkailua, jotta välttäisiin vakavilta, kryptogaa- misten tautien aiheuttamilta ongelmilta, jollaisia ovat botriitti, peronospora, cladosporium, bakteerit, sekä vakavilta fysiopatioilta, kuten hyperhidroosilta, varren laakaumalta ym.

c — *Irrotettava eristys 6 500 Italian liiraa / m²*

Irrotettavan eristyksen asennus on välttämätön laadullisesti hyvän tuotannon takaamiseksi myös talvikuukausina, jolloin energiasäästöä tulee 50 prosenttia.

d — *Lämpimän ilman jakelu 4 000 Italian liiraa / m²*

Tämä laitteisto parantaa lämmönkiertoa, sallii suhteellisen kosteuden säätelyn ja lisää energian säästöä noin 20 prosenttia.

e — *Vedenpoistolaitteisto 6 400 Italian liiraa / m²*

Välttämätön toimenpide erittäin savipitoisessa maastossa. Helpottaa kastelun ja ravinnonoton tehokasta toimintaa varsinkin syys- ja talvikuukausina.

f — *Ulkoiset rakenteet makean veden varastoinnille 2 350 Italian liiraa / m²*

Tällaisten rakenteiden toteuttaminen sallitaan kasvihuoneyrityksille, jotka joutuvat toimimaan sellaisilla alueilla, joilla ei ole yhteisiä kastelujärjestelmiä edellyttäen, että maakerroksen alla oleva vesi ei ole tarkoituksenmukaista määrältään ja/tai laadultaan.

Keräysaltaiden avulla voidaan vähentää maakerroksen veden suolaantumista, mikä on eräs syy tuotannon menetykseen.

g — *Lannoituskastelun keskuksat 600 Italian liiraa / m²*

Yritykset, jotka joutuvat tehostamaan lannoituskastelua käyttämällä yksinkertaisia simpleksi- tai duplexi-imupumppuja, saavat tukea 10 prosenttia kohti koko pinta-alasta. (Lannoituskastelun mahdollisimman laaja rationalisointi on äärimmäisen tärkeää yrityksen tulojen takaamiseksi.)"

Rakenneuudistukseen tarkoitettu tekninen apu

- (19) Kansalliset viranomaiset ilmoittavat seuraavaa: "Maatalouden kehittämisen ja teknisen avun alueviraston (ERSAT) antamat teknisen avun, opetuksen ja ammattikoulutuksen toimenpiteet laitokselle kuuluvien tehtävien mukaisesti, joihin sisältyvät myös asiantuntijoiden ja maatalouden tiedottajien palvelut ... käsittävät:

- yrityksen perusrakenteen tilan tarkastuksen,
- velkatilanteesta irtautumiseksi käyttöönotetun viljelymuodon soveltuvuuden tarkistamisen,
- yrityksen viljelymuodon muuttamisen mahdollisen tarpeellisuuden määrittämisen,
- tarpeellisten teknisten parannustoimien määrittämisen,
- tarpeellisen asiantuntijaneuvonnan 3 vuoden aikana (välttämättömäksi katsottu ajanjakso yrityshoidon normalisoitumiselle),
- yritystoiminnan normalisoitumisprosessin seurannan,
- ammatillisen koulutuksen.

Kaikki palvelut ... suoritetaan alueellisten toimihenkilöiden toimesta, joten niistä ei aiheudu muita kustannuksia työntekijöiden normaalipalkkioiden lisäksi.

Tarvitaan kuitenkin sellaisten ulkopuolisten asiantuntijoiden palveluksia, joiden toiminta pohjautuu ERSAT:n kanssa tehtyihin sopimuksiin. Tämä koskee ainoastaan sellaista hyvin erikoistunutta opetusta, jonka kustannukset eivät ole tällä hetkellä määriteltävissä, mutta joka sisältyy kuitenkin yhdistyksen normaaleihin toimintakustannuksiin.

Alueen tekemistä sopimuksista säädetään asiaa koskevassa lainsäädännössä, joka takaa vastaavien toimenpiteiden seurattavuuden (esim. julkaisu alueen virallisessa lehdessä, tilintarkastustuomioistuimen valvonta).”

Sardinian alueen osuus rakenneuudistussuunnitelmassa

- (20) Toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat seuraavaa: ”Rahoituksen osalta ... Sardinian alue tulee osallistumaan seuraavasti:
- a — 31 päivänä joulukuuta 1996 erääntyneen pääoman lyhennys;
 - b — avustus erääntyneen ja erääntyvän velkasaldon uusintakäsittelyyn liittyvien korkojen maksuissa;
 - c — suunnitelman 4.2 kohdassa esitettyihin toimenpiteisiin (investointeihin) osallistuminen ilman takaisinmaksua (75 prosenttia myönnetystä kuluista).

Kohtien a + b summa saa olla enintään 75 prosenttia 31 päivänä joulukuuta 1996 erääntyneen lainan määrästä ilman viivästyskorkoja.

Teknisen avun kustannukset eivät sisälly rakenneuudistussuunnitelmaan, koska ne kuuluvat ERSAT:n normaaliin toimintaan.”

Pankkien osuus rakenneuudistussuunnitelmassa

- (21) Komissio on 19 päivänä lokakuuta 1998 päivätyllä kirjeellä pyytänyt asianomaisia viranomaisia ilmoittamaan niiden laitosten nimet, jotka luopuvat mahdollisten edunsaajien velkojen kertyneistä koroista, ja tarkentamaan, aikovatko kaikki sellaiset laitokset, joilla on luottosuhde mahdollisten edunsaajien kanssa, yhtyä toimintaan, sekä täsmentämään niiden korkojen summat, joista laitokset ovat luopuneet. Asianomaiset viranomaiset ovat komission pyynnöstä ilmoittaneet 16 päivänä marraskuuta 1998 päivätyllä kirjeellään, että suunnitelman toteuttamiseen osallistuvat seuraavat pankit: Banca Nazionale del Lavoro, Cariplo, Banca di Sardegna, Istituto Bancario S. Paolo di Torino, Monte dei Paschi di Siena, Istituto di Credito delle Casse Rurali e Artigiane, Banca Meliorconsorzio, Banco di Napoli, Credito Italiano, Banca Commerciale Italiana ja Banca di Sassari. Asianomaiset viranomaiset ilmoittavat vastauksessaan, että edunsaajien lainakorot, joista pankit tulevat luopumaan, tullaan määrittelemään tapaus tapaukselta, eikä niitä siis voida määrittellä ja ilmoittaa vielä tässä vaiheessa.

Edunsaajien osuus rakenneuudistussuunnitelmassa

- (22) Toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat seuraavaa: ”Edunsaajan vastuulle jää
- 25 prosenttia toimenpiteisiin suunnitelman 4.2. kohdan mukaisista myönnettyistä kuluista (eli investointeja varten),
 - alueellisen tuen ulkopuolelle jäävä uudelleensovittu lainan korko-osuus.

Edunsaajan kyky selviytyä yksin kuluista on seuraus uusista taloudellisista olosuhteista sekä yrityksen tuotannosta, joten on todennäköistä, että yksittäinen yritys pystyy yleensä kuolettamaan kulut kolmen ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Edunsaaja todistaa kulut seuraavasti:

- a — koneiden ja laitteistojen hankinnat: vastaavilla laskuilla,
- b — sekä edunsaajalta itseltään että kolmansilta saatu työvoima: esittämällä määräravioinnin, joka perustuu alueellisella asetuksella hyväksytyihin määräajoin päivitettäviin, alueellisesti hyväksytyihin yksittäishintoihin.”

Rakennesuunnitelmaan liittyvien tuen ja toimenpiteiden kesto aika

- (23) Toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat seuraavaa: ”Tuki on kertaluonteinen eikä siihen ole suunniteltu pidennyksiä. On ilmoitettu, että suunnitelman käynnistämiseen tarvitaan yksi vuosi (hallinnolliset menettelyt mukaan lukien).

Eri tukitoimilla on oma kestoensa:

- koronmaksuaika on 5—15 vuotta,
- huolto- ja korjaustoimenpiteisiin ilman takaisinmaksuvelvoitetta annettujen avustusten kesto aika on sama kuin normaalien teknisten toteutusten,
- tekninen apu on aikaisemmin mainittu laitoksen tarjoamaksi palveluksi, joten sen kesto aika on rajaton.

Suunnitelman toteuttamisessa on avustus tehostettua ja pakollista kunnes yritykset ovat saavuttaneet suunnitellut tulokset.”

Kansallisten viranomaisten velvoitteet

- (24) ”Ilmoitetun suunnitelman toteuttamisessa aluehallinto sitoutuu noudattamaan vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettäviä valtiontukia koskevien yhteisön suuntaviivoihin sisältyviä ehtoja (2).

Aluehallinto sitoutuu lisäksi esittämään komissiolle yksityiskohtaisen vuosiselostuksen annetuista avustuksista yhteisön ohjeiden 3.2.2 kohdan mukaisesti.”

Mahdolliset muut lainojen maksamiseksi saadut tuet samojen edunsaajien hyväksi

- (25) Komissio on 19 päivänä lokakuuta 1998 päivätyllä kirjelmällä pyytänyt asianomaisilta viranomaisilta vakuutusta siitä, ettei yksikään ilmoitetun menettelyn mahdollinen edunsaaja ole aikaisemmin saanut rakenneuudistustukea, tukea, josta ei ole tehty ilmoitusta, tai soveltumatonta tukea, josta on pyydetty takaisinmaksua. Toimivaltaiset viranomaiset ovat vastanneet komission tiedusteluihin 16 päivänä marraskuuta 1998 päivätyllä kirjelmällä seuraavasti:

”1) Aluehallinto ei ole koskaan myöntänyt tukia rakenneuudistukselle; 2) 19 päivänä tammikuuta 1998 annettu ja komission 3 päivänä kesäkuuta 1998 hyväksymä alueellinen laki N:o 4 poistaa edunsaajayrityksiltä aikaisemman säädöksen tarjoamat edut sallimalla velkojen uudelleensopimisen suunnitelman, jolloin aikaisempi säädös kumoutuu epäsuorasti; 3) alueellinen hallinto voi vakuuttaa, että milloin hakija on hyötynyt jostain soveltumattomasta tuesta, josta on pyydetty takaisinmaksua, tullaan varmistamaan, että ellei takaisinmaksua ole vielä saatu, vähennetään soveltumattoman tuen määrä suunnitelman sisältämästä määrästä.”

- (26) Komissio on aloittanut perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn, koska se epäili järjestelmän soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Epäily kohdistuu seuraaviin seikkoihin:

a) Yritysten taloudelliset vaikeudet:

— koska suurin osa yrityksistä ei pidä toiminnastaan kirjanpitoa (yrityksen kirjanpitovelvollisuus on yksi niistä ehdoista, jotka yrityksen on täytettävä voidakseen saada rakenneuudistustukea), Italian viranomaisten ehdottamien kriteerien sopivuus tappioiden ja mahdollisten edunsaajien velkaantumistason arvioimiseen herätti ilmeisesti epäilyjä. (Näytti esimerkiksi siltä, että lyhyt- ja pitkäaikaisen velkaantumisen välillä ei ole tehty riittävän selkeää eroa; jälkimmäinen saattoi lisäksi johtua tavanomaisen taloudellisen toiminnan aikana kuolettavista investoinneista. Näin ollen yrityksen, joka kuolettaa sijoituskuluja vuosittain, ei välttämättä voitu katsoa olevan vaikeuksissa.),

— Italian viranomaisten mukaan yrittäjän voidaan katsoa olevan vaikeuksissa silloin, kun erään- tynyt ja maksamatta jätetty velka on vähintään 30 prosenttia yrityksen varallisuudesta, mutta ne eivät tarkentaneet, tarkoittavatko ne nettovaroja,

(2) EYVL C 283, 19.9.1997, s. 2.

— ottaen huomioon ensimmäisessä luetelmakohdassa esitetyt huomautukset, komissio katsoi olevan tarpeen selvittää, voiko velkaantumistaseseen perustuva kriteeri osoittaa vakavaa velkaantumistilaa ja soveltuuko tappioihin perustuva kriteeri erittäin kriittisen tilanteen indikaattoriksi,

— edellä mainittujen kriteerien soveltaminen näytti perustuvan lähinnä edunsaajien omiin todistuksiin.

b) *Kannattavuuden palauttaminen:*

— ehdotetut rahoitustoimet (aluehallinnon maksama, 31 päivänä joulukuuta 1996 erääntyneen pääoman lyhennys, aluehallinnon myöntämä hyvitys erääntyneen ja erääntyvän velkasaldon uudelleensopimiseen liittyvien korkojen maksussa ja luottolaitosten luopuminen erääntyneistä viivästyskoroista) saattoivat komission mukaan olla suoraa tukea toiminnalle varsinkin, kun kuolettavien velkojen ja myönnettävien tukien määrää ei voitu niiden avulla ilmeisesti laskea,

— investointituki (75 prosenttia sallituista menoista), jota ei tarvinnut maksaa takaisin, vaikutti liian suurelta,

— ilmoitetussa järjestelmässä ei määrätty tuotantokapasiteetin alentamisesta tai tuottamattomien toimintojen lopettamisesta, ja toisaalta ei ollut varmaa, oliko kyseisille tuotteille markkinoita,

— oli selvitetävä, voitiinko lisäämällä voittoja 50 prosenttia, ottamalla käyttöön uusia viljelymenetelmiä ja teknisiä uudistuksia sekä tarpeen vaatiessa siirtymällä kannattavampaan tuotantoon todella palauttaa tuottavuus kolmessa vuodessa, varsinkin kun ei ollut varmaa, oliko kyseisille tuotteille markkinoita, kuten edellisessä luetelmakohdassa esitetään.

c) *Kilpailun kohtuuttoman vääristymisen ehkäiseminen:*

— komissio oli pyytänyt Italian viranomaisia todistusaineiston avulla osoittamaan, minkälainen vaikutus hintoihin olisi tuella, jonka tarkoituksena on kohottaa voittoja noin 50 prosenttia, ja minkälaisia markkinoita kyseisille tuotteille olisi tarjolla. Kyseiset viranomaiset eivät ole toimittaneet asiakirja-aineistoa erittelyjensä tueksi,

— järjestelmään ei ollut sisällytetty tuotantotehon alentamista, vaikka sellainen olisi ilmeisesti tarpeellista kukkaviljelyalalla.

d) *Periaate tuen suhteuttamisesta rakenneuudistuksen kustannuksiin ja hyötyihin:*

— 600 miljoonan Italian liiran enimmäismäärä (noin 300 000 euroa) edunsaajayritystä kohti vaikutti korkealta, kun otetaan huomioon ongelmat, jotka ovat saattaneet olla syynä velkaantumiseen.

— koska kuolettavan velan määrää oli vaikea laskea, oli mahdotonta selvittää, missä määrin edunsaajat todellisuudessa osallistuivat rakenneuudistukseen,

— oli mahdollista, että luottolaitosten luopuminen lainan viivästyskorkojen perimisestä oli uutta valtiontukea, koska jotkin näistä luottolaitoksista saattoivat olla julkisia tai valtion valvonnan alaisia.

e) *Edunsaajien luonne:*

Koska jotkin edunsaajista saattoivat olla pääomayhtiöitä, komissio ei voinut sulkea pois sitä, että jotkin tuen piiriin kuuluvat yritykset eivät ehkä täyttäisi kaikkia ehtoja, jotta niitä voitaisiin pitää vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi tarkoitettua valtion tukea koskevien yhteisön suuntaviivojen 3.2.4 kohdassa tarkoitettuina pieninä ja keskiuurina yrityksinä ⁽³⁾.

⁽³⁾ Ks. alaviite 2.

f) *Mahdollinen "Degendorf"-vaikutus:*

Komissio oli pyytänyt toimivaltaisia viranomaisia varmistamaan, ettei kukaan ilmoitettuun toimenpiteeseen liittyvä mahdollinen edunsaaja ollut aikaisemmin saanut rakenneuudistustukia, ilmoittamattomia tukia tai soveltumattomia tukia, joista on pyydetty takaisinmaksua. Toimivaltaiset viranomaiset vastasivat 16 päivänä marraskuuta 1998 päivätyllä kirjeellä komission esittämään kysymykseen ilmoittamalla, että aluehallitus ei ollut koskaan myöntänyt rakenneuudistustukia ja että aluehallinto pystyi varmistamaan, että jos ilmenee, että hakijalle oli myönnetty soveltumatonta tukea, josta oli pyydetty takaisinmaksua, aluehallinto tulisi huolehtimaan, että ellei takaisinmaksua ollut vielä saatu, soveltumattoman tuen määrä vähennetään suunnitelman mukaisesta määrästä. Tämän vastauksen pohjalta komissio ei voinut sulkea pois sitä, että ilmoitetun järjestelmän kautta olisi mahdollista myöntää tukia samoille edunsaajille, jotka olivat jo saaneet sellaisia soveltumattomia tukia, joista komissio oli esittänyt takaisinmaksuvaatimuksen. Kuten yhteisöjen tuomioistuimien on todennut, lainvastaisten tukien palauttamatta jättäminen oli sellainen aineellinen seikka, joka laillisesti voitiin ottaa huomioon tutkittaessa uusien tukien soveltuvuutta ⁽⁴⁾.

III ITALIAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET, KOMISSION SUHTAUTUMINEN JA ITALIAN VIRANOMAISTEN VASTAUS

- (27) Italian viranomaiset vastasivat 9 päivänä kesäkuuta 1999 päivätyllä ja 15 päivänä kesäkuuta 1999 vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä komission esittämiin epäilyihin ilmoitetun toimenpiteen soveltuvuudesta yhtenäismarkkinoille.

Yritysten taloudelliset vaikeudet

- (28) Ensimmäiseksi Italian viranomaiset täsmensivät, että yritysten vaikeuksien arvioinnissa huomioon otettu velka muodostui useiden vuosien ajan kerääntyneiden toimintatappioiden aiheuttamien eräänntyneiden ja maksamattomien maksuerien kasautumisesta (tätä pidettiin lyhytaikaisena velkana, koska se on määrä maksaa välittömästi, tai muuten yritykselle esitetään maksuvaatimus) sekä veloista sosiaaliturvalaitoksille ja yksityisille tahoille, mikäli ne olivat todistettavissa. Kyse ei siis ollut normaalin taloudellisen toiminnan seurauksena syntyneestä velasta, josta esimerkkinä ovat pitkällä aikavälillä kuolettavat yrittäjien tekemät investoinnit.
- (29) Italian viranomaiset selvittivät varallisuuden osalta 9 päivänä kesäkuuta 1999 päivätyssä kirjeessä, että yritysten taloudellisten vaikeuksien astetta mitataan erityisesti vertaamalla velkaantumista nettovarallisuuteen. Italian siviililain 2424 pykälän mukaisesti yritysten nettovarallisuus muodostuu omasta pääomasta ja varauksista ⁽⁵⁾. Niinpä komission yksiköt kysyivät 7 päivänä joulukuuta 1999 päivätyssä kirjeessä Italian viranomaisilta, minkä suuruisia osuutta pääomasta edellytettiin tukien edunsaajilta. Italian viranomaiset vastasivat 8 päivänä helmikuuta 2001 päivätyssä kirjeessä, että osuutta edellytettäisiin ainoastaan siinä tapauksessa, että tämä olisi ehdottoman välttämätöntä yrityksen taloudellisen ja rahoituksellisen tasapainon saavuttamiseksi eikä vaarantaisi yrityksen tehokkuutta.
- (30) Todettakoon lopuksi omista todistuksista, kun sellainen kirjanpito puuttuu, jonka avulla on mahdollista selvittää yrityksen tappiot ja velkaantumistaso, että Italian viranomaiset väittivät, että tällainen menettely oli asiaa koskevan voimassa olevan kansallisen lainsäädännön nojalla täysin perusteltu ⁽⁶⁾, ja täsmensivät, että yrittäjän mahdollisesti esittämät väärät ilmoitukset johtaisivat vakaviin rangaistus-seuraamuksiin. Ottaen huomioon nämä tiedot komissio kysyi 7 päivänä joulukuuta 1999 päivätyssä kirjeessä (viite: VI/051291) Italian viranomaisilta, pystyivätkö ne tarkistuttamaan riippumattomalla kolmannella osapuolella/elimellä mahdollisten tuensaajien ilmoitukset. Italian viranomaiset toimitivat 8 päivänä helmikuuta 2001 päivätyssä kirjeessä komissiolle mainitun lain ja korostivat, että hallintoviranomaisten on tarkistettava kyseessä olevat ilmoitukset mahdollisesti pistokokein. Niiden

⁽⁴⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-355/95 P, *Textilwerke Degendorf GmbH (TWD) v. Euroopan yhteisöjen komissio ja Saksan liittotasavalta*, 15.5.1997 antama tuomio (Kok. 1997, s. I-2549, 25 kohta).

⁽⁵⁾ Kyseisen pykälän mukaisesti nettovarallisuus muodostuu yleensä seuraavista asioista: pääoma, ylikurssirahasto, arvonnkorotusrahasot, lakisääteiset varaukset, omien osakkeiden muodostama rahasto, yhtiöjärjestyksessä mainitut rahastot ja muut erikseen ilmoitetut rahastot, edellisen vuoden tilinpäätöksen mukaiset voitot (tappiot) ja tilikauden voitto (tappio).

⁽⁶⁾ Toukokuun 15 päivänä 1997 annettu laki nro 127 hallinnollisen toiminnan sekä päätös- ja valvontatoimenpiteiden nopeuttamiseen tähtäävistä pikaisista toimista ja vastaavat toimeenpanomääräykset.

epäilyjen kumoamiseksi, joita komissiolla oli edelleen tarkastusten sattumanvaraisen luonteen vuoksi, Italian viranomaiset täsmensivät samassa kirjeessä, että mahdollisten edunsaajien kaikki ilmoitukset tarkistettaisiin.

Mahdollisten edunsaajayritysten elinkelpoisuuden palauttaminen

- (31) Italian viranomaiset sitoutuivat 8 päivänä helmikuuta 2001 päivätyssä kirjeessä pienentämään edunsaajayritysten tekemiin investointeihin myönnettävän tuen määrän 50 prosenttiin epäsuotuisilla alueilla ja 40 prosenttiin muilla kuin epäsuotuisilla alueilla maatalousalan valtiontukia koskevien yhteisön suuntaviivojen sääntöjen mukaisesti (7). Lisäksi viranomaiset olivat saattaneet ajan tasalle tiedot, joiden avulla oli ollut mahdollista määrittää, minkälainen tuotantotaso vaikeuksissa olevien yritysten on saavutettava, jotta niiden toiminta olisi kannattavaa, ja ne esittivät tarkasti käyttämänsä laskutavat (osuuskunnan antamien tietojen perusteella tehdyn markkinahinnan määrittämisen jälkeen tehtävä keskimääräisen yksittäishinnan ja markkinahinnan vertailu kahdessa vaihtoehdoisessa menetelmässä, eli nykyisessä ja suunnitellussa menetelmässä). Tämän mallin mukaisesti tuotannon kasvu lisää voittojen määrää.

Kilpailun kohtuuttoman vääristymisen ehkäiseminen

- (32) Italian viranomaiset vahvistivat 9 päivänä kesäkuuta 1999 päivätyssä kirjeessä, että yritysten rakenneuudistuksen hyväksi tehtävä tukitoimi ei vaikuttanut kyseessä olevien tuotteiden hintojen muodostumiseen. Ne esittivät väitteensä tueksi kaavion, jossa kuvailtiin erilaisten tuotteiden hintojen kehittymistä maaseudulla markkinointivuonna 1997—1998. Komission yksiköt kysyivät 7 päivänä joulukuuta 1999 päivätyssä kirjeessä, minkä tietojen perusteella voitiin väittää, että rakenneuudistustoimet eivät vaikuttaneet hinnanmuodostukseen; kaaviota ei nimittäin voitu pitää riittävänä todisteena, sillä hintojen kehitys koski ajanjaksoa, jolloin minkäänlaista tukea ei ollut vielä myönnetty. Italian viranomaiset vastasivat uudelleen 8 päivänä helmikuuta 2001 päivätyssä kirjeessä, että toimenpide ei millään tavoin vaikuttanut hinnanmuodostukseen, koska tukijärjestelmään sisältyvien tuotteiden kysyntä on yleensä vakaa.
- (33) Myyntinäkymien osalta (yhdistyneenä edellisessä kappaleessa mainittuun kysynnän vakauteen) Italian viranomaiset korostivat 9 päivänä kesäkuuta 1999 päivätyssä kirjeessä, että sardinialaisten tuotteiden oli määrä kuulua niihin myynninedistämistöimiin, joita Italian ulkomaankauppaministeriö ja maatalousministeriö kaavaili laadukkaiden hedelmien ja vihannesten viennin lisäämiseksi EU-maihin, Keski- ja Itä-Euroopan maihin sekä muualle maailmaan. Ne katsoivat, että kukkaviljelyalalla ei esiintynyt ylituotantoon liittyviä ongelmia, ja tämän todistaakseen ne viittasivat komission rahoittamaan MOO-toimeen (monivuotinen ohjausohjelma), jonka tarkoituksena on edistää kukkaviljelyä ja vahvistaa kasvihuonealan rakenneuudistusta. Komission yksiköt huomauttivat 7 päivänä joulukuuta 1999 päivätyssä kirjeessä, että kyseinen toimi oli tarkoitettu kukkien (leikkokukkien) myynnin edistämiseen nimenomaan siitä syystä, että alalla oli ylituotanto-ongelmia. Niinpä komission yksiköt kehottivat Italian viranomaisia toistamiseen noudattamaan valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen suuntaviivojen 3.2.2.ii kohdan mukaisia määräyksiä tai vaatimaan edellä mainittujen suuntaviivojen 3.2.5 kohtaan sisältyvien määräysten soveltamista. Tämän mukaisesti komissio voi jättää soveltamatta tuotantokapasiteetin alentamista koskevia vaatimuksia sellaisella maatalouden alalla, jolla esiintyy ylituotantoa, mikäli 12 peräkkäisen kuukauden jaksolla kaikkien edunsaajien hyväksi tehdyt päätökset eivät koske sellaista määrää tuotteita, joka ylittää 3 prosenttia kyseisen maan näiden tuotteiden vuotuisesta kokonaistuotannosta (alueelliset tiedot voidaan siirtää koskemaan koko maan sijasta jotakin tiettyä aluetta). Italian viranomaiset vastasivat 8 päivänä helmikuuta 2001 päivätyssä kirjeessä komission esittämiin huomautuksiin ja esittivät niiden vastapainoksi markkinatutkimuksen, josta ilmeni, että kyseessä oleville tuotteille oli olemassa markkinat; tutkimus koski kuitenkin ajanjaksoa 1995—1997. Tästä tehtiin seuraavat johtopäätökset:
- tarkasteltuna ajanjaksona tuotantohinnat ja tukkuhinnat näyttivät nousevan,
 - yleisesti ottaen tukkuhinnat ovat korkeampia kuin tuotantohinnat,
 - tukkuhinnoissa on vähemmän vaihteluita kuin tuotantohinnoissa,
 - kasvihuoneissa viljeltyjen tuotteiden hinnat ovat korkeampia kuin pellolla viljeltyjen tuotteiden.

(7) EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2.

Periaate tuen suhteuttamisesta rakenneuudistuksen kustannuksiin ja hyötyihin

- (34) Enintään 600 miljoonan liiran (noin 300 000 euron) suuruisen yritysکوhtaisen tuen ja sen osalta, että on vaikea määrittää rakenneuudistustuen edunsaajien tosiasiallinen osuus, kun otetaan huomioon kuoletettavan velan määrän laskemiseen liittyvät ongelmat, Italian viranomaiset selvittivät vielä kerran, mitä julkinen rakenneuudistustoimi pitää sisällään, ja samalla ne tähdensivät, että edunsaajilta edellytetty osuus (vähintään 25 prosenttia) oli varsin sopiva. Niinpä edunsaajan maksettavaksi jäisivät velat, jotka eivät liittyneet pankkilainoihin (pakolliset vakuutusmaksut, työntekijöiden palkat, tuotannon ylläpitoon tarvittavien hyödykkeiden hankinnasta aiheutuvat velat sekä velat sosiaaliturvalaitoksille ja yksityisille). Ne ilmoittivat lisäksi, että aluehallinto voi lyhentää 20 prosenttiin asti 1 päivän tammikuuta 1992 ja 31 päivän joulukuuta 1996 välisenä aikana muodostunutta velkapääomaa, kunhan rakenneuudistusta varten kaavaillun julkisen toimen osuuden enimmäismäärää (75 prosenttia) ei ylitetä.
- (35) Tämä ilmoitus ei vastannut Italian viranomaisten alun perin antamia tietoja, koska kuten johdanto-osan 17 kappaleessa esitettiin, yrityksiin kohdistuvan jäljelle jääneen velkarasitteen uudelleen sopimisen jälkeen monivuotisen (enintään 15 vuoden pituisen) velkapääoman lainan ja korkojen kumottava yhteissumma ei saanut ylittää 75:tä prosenttia 31 päivänä joulukuuta 1996 erääntyneestä velasta. Yritysten rakenteiden uudistamiseen tähtäävän julkisen tukitoimen osalta Italian viranomaiset laajensivat 75 prosentin laskentaperustan koskemaan rakenneuudistuksen yhteydessä tehtäviä investointeja.
- (36) Kun Italian viranomaisilta tiedusteltiin tästä julkisen tukitoimen laskentaperustaan lisätystä seikasta, 8 päivänä helmikuuta 2001 päivätyssä kirjeessä ne vihdoinkin selvittivät, että aluehallinnollisen tukitoimen olisi määrä käsittää:
- a) valtiontukien myöntäminen ilman takaisinmaksua yritysten rakenneuudistuksessa tarvittaviin laitteisiin liittyviä pieniä teknisiä mukauttamistoimia varten, jolloin tuen osuus on 50 prosenttia epäsuotuisilla alueilla ja 40 prosenttia muilla alueilla;
 - b) 1 päivänä tammikuuta 1992 aloitetun ja 31 päivänä joulukuuta 1996 erääntyneen lainapääoman kumoaminen osittain (20 prosenttiin asti);
 - c) korkotuen myöntäminen (30 prosenttiin asti valtion tervehdyttämislainoja varten asettamasta viitekorosta) 15 vuoden lainalle, joka muodostui, kun uudelleenjärjestettiin laina, joka koostui b kohdan mukaisesta jäännösvelasta ja lyhennyksistä, jotka olivat erääntyneet 31 päivän joulukuuta 1996 ja uuden velan solmimispäivän välisenä aikana.
- Kohdat a), b) ja c) eivät saa yhteen laskettuna ylittää 75 prosenttia rakenneuudistuksen kokonaiskustannuksista (toisin sanoen siitä summasta, johon sisältyvät myös rakenneuudistussuunnitelmaan kuuluvat investointikustannukset).
- (37) Italian viranomaiset selittivät 9 päivänä kesäkuuta 1999 päivätyssä kirjeessä järjestelmään osallistumaan halukkaiden luottolaitosten viivästyskorkovaatimuksesta luopumisen osalta, että toimenpiteen ei voida katsoa olevan valtiontukea, jos ennakkotapauksena pidetään komission valtiojohtoisten pankkien toiminnasta 30 päivänä heinäkuuta 1996 tehdyssä päätöksessään 97/81/EY tekemää arviota, joka koski Itävallan hallituksen pääomansiirtojen muodossa myöntämiä tukia Head Tyrolia Mares -yritykselle⁽⁸⁾. Mainituissa tapauksessa viivästyskoroista luopumista ei pidetty kuitenkaan valtiontukena, koska siitä olivat päättäneet kaikki toimenpiteeseen osallistuneet pankit (toisin sanoen sekä julkiset että yksityiset pankit). Näin ollen komission yksiköt kehottivat 7 päivänä joulukuuta 1999 päivätyllä kirjeellä Italian viranomaisia osoittamaan, mitkä julkiset ja yksityiset pankit olisivat valmiit luopumaan viivästyskoroista, sekä täsmentämään, olisivatko kaikki rakenneuudistukseen osallistuvat pankit valmiit luopumaan viivästyskoroista. Italian viranomaiset toimittivat pyydetyn luettelon 8 päivänä helmikuuta 2001 päivätyssä kirjeessä. Ne liittivät mukaan myös joidenkin sellaisten pankkien ilmoitukset, jotka vahvistivat olevansa valmiit luopumaan viivästyskoroista, ja ne täsmensivät, että ne pankit, jotka eivät katsoneet tarpeelliseksi ilmoittaa suostumustaan kirjallisesti, olivat joka tapauksessa ilmaisseet suostuvansa kyseiseen järjestelyyn.

⁽⁸⁾ EYVL L 25, 28.1.1997, s. 26.

Edunsaajayritysten luonne

- (38) Italian viranomaiset vahvistivat 19 päivänä kesäkuuta 1999 päivätyssä kirjeessä, että tukea sovelletaan ainoastaan sellaisiin pieniin maatalousyrityksiin, jotka täyttävät valtioneusta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen 3.2.5 kohdan b alakohdassa luetellut ehdot, toisin sanoen sellaiset maatalousalan yrittäjät, jotka työllistävät vuosittain enintään 10 työntekijää, ja näihin yrittäjiin kuuluvat myös vastaavanlaiset pääomayhtiöt.

Mahdollinen "Degendorf"-vaikutus

- (39) Vastauksena komission esittämiin huomautuksiin (ks. 26 kappaleen f alakohta) Italian viranomaiset sitoutuivat jättämään tukiedun ulkopuolelle sellaiset yritykset, joille on aikaisemmin myönnetty laittomia ja yhteismarkkinoille soveltumattomia tukia ja jotka eivät ole maksaneet niitä takaisin.
- (40) Italian viranomaiset pyysivät 14 päivänä syyskuuta 2001 päivätyssä ja 17 päivänä syyskuuta 2001 vastaanotetuksi kirjatussa kirjeessä komissiota tekemään asiasta lopullisen päätöksen kahden kuukauden kuluessa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 7 artiklan 7 kohdan mukaisesti⁽⁹⁾.

IV TUEN ARVIOINTI

- (41) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tämän perusteella tutkimuksen kohteena olleilla tuilla on todennäköisesti edellä mainittuja vaikutuksia. Ne näet tukevat eräitä tuotannonaloja (hedelmien ja vihannesten sekä kasvien tuotantoa) ja voivat näin ollen vääristää kaupankäyntiä niiden kohtalaisen merkityksen vuoksi. Esimerkkinä mainittakoon, että Italia, jossa Sardinia on merkittävä tuotantoalue, oli vuonna 1999 unionin suurin vihannesten tuottaja 15 153 857 tonnilla, joka oli 28,7 prosenttia unionin kokonaistuotannosta (52 726 260 tonnia)⁽¹⁰⁾. Näin ollen tuet kuuluvat perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, ja se, että ne voidaan todeta yhtenäismarkkinoille soveltuviksi, edellyttää perustetta poikkeamiselle.
- (42) Sovellettavat poikkeukset on esitetty asiaa koskevissa yhteisön suuntaviivoissa. Vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi myönnettävistä valtioneuusta on säädetty vuonna 1999 annetuissa asiaa koskevissa yhteisön suuntaviivoissa 1999⁽¹¹⁾. Kyseisten suuntaviivojen 7.3 kohdan mukaisesti pk-yritysten pelastamis- ja rakenneuudistustuet (yksittäiset tuet tai tukijärjestelmät), joista on ilmoitettu ennen huhtikuun 30 päivää 2000, on arvioitava vuonna 1997 annettujen suuntaviivojen mukaisesti⁽¹²⁾. Koska käsiteltävänä olevasta rakenneuudistussuunnitelmasta ilmoitettiin 12 päivänä tammikuuta 1998, sen soveltuvuutta yhteismarkkinoille on arvioitava vuoden 1997 suuntaviivojen pohjalta.
- (43) Kyseisten vuonna 1997 annettujen suuntaviivojen (jäljempänä 'suuntaviivat') 1.1 ja 2.3 kohdan mukaisesti vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenteiden uudistamiseen tarkoitetut valtioneudet kuuluvat yleensä perustamissopimuksen 87 artiklan⁽¹³⁾ (ent. 92 artikla) 1 kohdan soveltamisalaan, koska ne ovat omiaan vääristämään kilpailua ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, kun vastuu rakenteellisista mukauttamistoimista siirtyy niiden myötä tehokkaammille yrityksille, ja koska ne ovat omiaan rohkaisemaan tukiin turvautumista.

⁽⁹⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Vuonna 2000 Italia tuotti 16 308 854 tonnia vihanneksia. Koska kaikkia jäsenvaltioita koskevat luvut eivät ole vielä saatavilla, on mahdotonta määrittää, miten suuri tämä määrä on unionin tuotannosta prosentteina. Voidaan kuitenkin todeta, että saatavilla olevien tietojen pohjalta Italia on ainoa maa, jossa oma tuotanto on kasvanut selvästi vuosina 1999–2000.

⁽¹¹⁾ EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.

⁽¹²⁾ Ks. alaviite 2.

⁽¹³⁾ Kyseisen artiklan 1 kohdassa määrätään, että "jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan".

- (44) Suuntaviivojen 2.4 kohdassa määrätään, että "valtiontuille vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi — jos ei oteta huomioon tapauksia, jotka liittyvät luonnonmullistuksiin tai muihin poikkeuksellisiin tapahtumiin, jotka soveltuvat yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 92 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti ... eikä oteta huomioon myöskään Saksan liittotasavalalle myönnettyjä tukia sikäli kuin niihin voitiin soveltaa 92 artiklan 2 kohdan c alakohdtaa — voidaan myöntää poikkeus ainoastaan, mikäli ne koskevat 92 artiklan 3 kohdan c alakohdan määräästä, jonka perusteella komissiolla on valtuudet hyväksyä tuki tietyn taloudellisen toiminnan ... kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla". Koska ilmoituksen ei voitu olettaa täyttävän perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan mukaisen poikkeuksen soveltamiselle asetettuja ehtoja, tässä tapauksessa ainoa poikkeus, johon tukien tarkastelussa voidaan vedota, on se, josta määrätään perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa.
- (45) Jotta kyseistä poikkeusta voitaisiin soveltaa, joidenkin ehtojen täytyminen on välttämätöntä. Koska käsiteltävässä tapauksessa on kyse tukijärjestelmästä, ensimmäinen tarkistettava seikka liittyy soveltamisalaan. Tarkistaminen on ongelmallista, sillä sen sijaan, että Italian viranomaiset olisivat ilmoittaneet ennalta määrättyjen menettelyjen mukaisesta järjestelmästä ja esittäneet yleisperiaatteet, joiden avulla yksittäisten rakenneuudistussuunnitelmien tarkastelu oli myöhemmässä vaiheessa mahdollinen toteuttaa, ne esittivätkin yhden ainoan kaikkiin mahdollisiin edunsaajiin sovellettavan rakenneuudistushankkeen, jolle on ominaista melko automaattinen soveltaminen, sekä sellaiset määritelmät, ettei voitu sulkea pois sitä, että jotkut niistä yrityksistä, joille tukea aiottiin myöntää, eivät mahdollisesti täyttäneet vaadittavia ehtoja. Tässä mielessä kaikkein ongelmallisim määritelmä koskee vaikeuksissa olevien yritysten käsitettä.

Vaikeuksissa olevien yritysten määritelmä

- (46) Suuntaviivojen 2.1 kohdassa luetellaan ne seikat, jotka yleensä paljastavat yrityksen olevan vaikeuksissa, mikä suurimmassa osassa tapauksia johtuu ongelmien kasautumisesta, olipa kyse sitten tappioiden määräästä tai velkaantumisen asteesta. Italian viranomaisten noudattamat kriteerit perustuvat keskiarvoon, jonka pohjalta ei ole mahdollista todeta asianomaisten yritysten tilanteen tasaista huonontumista. Esimerkkinä mainittakoon, että koska suunnitelma on laadittu keskiarvon perusteella, ei voida sulkea pois sitä, että tarkasteltavalla ajanjaksolla kahden ensimmäisen vuoden jälkeinen kolmas vuosi onkin myönteinen, ja silti keskiarvo jää negatiiviseksi. Toinen asia, jota on syytä korostaa, on se, että Italian viranomaisten ilmoittamissa tukitoimissa edunsaajien on itse ilmoitettava tappioista sen mukaisesti, mitä 15 päivänä toukokuuta 1997 annetussa laissa N:o 127 on määrätty⁽¹⁴⁾. Komissio on ottanut huomioon Italian viranomaisten sitoumuksen toimia tiukemmin kuin mainitussa laissa edellytetään ja tarkastuttaa kaikki toimenpiteen mahdollisten edunsaajien tekemät ilmoitukset. Tästä huolimatta, koska mahdolliset edunsaajat eivät näytä pitävän toiminnastaan kirjanpitoa, on vaikea ymmärtää, miltä pohjalta kyseinen tarkastus voitaisiin tehdä; tämä pätee myös kaikkiin niihin perusteisiin, joita Italian viranomaiset ovat käyttäneet määritellesään kyseisen alan yritysten vaikeuksien astetta. Käyttökelpoisen valvontaperustan puuttuessa komissio ei siis voi sulkea pois sitä, että yritykset, jotka eivät todellisuudessa olekaan vaikeuksissa, voivat saada rakenneuudistusjärjestelmän mukaista tukea, ja näin ollen komissio katsoo, että vaikeuksissa olevasta yrityksestä annettu määritelmä ei ole asianmukainen.
- (47) Määritelmäongelman lisäksi perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen sovellettavuus tähän tapaukseen edellyttää suuntaviivojen 3.2.2 kohdassa esitettyjen tiettyjen edellytysten täyttymistä.

Kannattavuuden palauttaminen

- (48) Ensimmäinen mainitussa 3.2.2 kohdassa vahvistetuista edellytyksistä on se, että rakenneuudistus suunnitelman avulla on voitava palauttaa kohtuullisessa ajassa yrityksen pitkän aikavälin taloudellisen tilanteen ja rahatilanteen tehokkuus ja tulevia toimintaolosuhteita koskevien realististen oletusten pohjalta. Lisäksi kannattavuuden on parannuttava ennen kaikkea rakenneuudistussuunnitelmaan kuuluvien sisäisten uudistustoimien ansiosta, ja parannus voi perustua hintojen nousun ja kysynnän kasvun kaltaisiin ulkoisiin tekijöihin, joihin yritys ei voi merkittävästi vaikuttaa, ainoastaan silloin, kun on kyse yleisesti tunnustetuista markkinaennusteista.

⁽¹⁴⁾ Ks. alaviite 6.

- (49) Käsiteltävässä tapauksessa suunnitelma näyttää lisäksi perustuvan sellaiseen olettamukseen, että ulkomaankauppaministeriön ja maatalousministeriön järjestämällä myyminenedistämiskampanjoilla avaavat uusia markkinoita lisäämällä vihannesten vientiä EU-maihin, Keski- ja Itä-Euroopan maihin sekä muualle maailmaan. Ei ole kuitenkaan olemassa mitään tekijää, jolla pystyttäisiin todistamaan, että näillä kampanjoilla voitaisiin saavuttaa haluttu tulos, toisin sanoen se, että ne avaisivat uusia markkinoita. Tämän lisäksi kannattavuuden palauttamiseen tarvittavan ajan määrittelyyn liittyy selkeä ristiriita sen välillä, että kyseessä olevien yritysten kannattavuus haluttiin ilmoituksen mukaan palauttaa kolmessa vuodessa, ja sen välillä, että Italian viranomaiset itse myönsivät, että "kymmenen vuotta on normaali soveltamisaika". Kun on kyse yrityksen rakenneuudistuksesta, kymmentä vuotta ei mitenkään voida pitää kohtuullisena aikavälinä.
- (50) Toinen Italian viranomaisten oletamus koskee hintoja. Esitetyn markkinatutkimuksen johtopäätöksistä käy ilmi, että hinnat nousivat kyseisenä ajanjaksona (1995—1997). Tarkasteltava ajanjakso ei kuitenkaan tarjoa mahdollisuutta yksilöidä hinnoissa ilmenneitä suuntauksia. Italian viranomaiset ovat useampaan otteeseen vakuuttaneet, että suunnitelma, joka rakentuu voittojen lisäykseen tuotannon kasvun ansiosta, ei millään tavoin voinut vaikuttaa kyseessä olevien tuotteiden hinnanmuodostukseen. Koska toimitetut tiedot kuitenkin koskivat joka kerta jo kulunutta ajanjaksoa, väitteen paikkansapitävyyttä ei ole missään vaiheessa voitu tarkistaa. Ei voida mitenkään uskoa, että huomattavasti aiempaa suurempien tuotemäärien markkinoinnilla ei olisi minkäänlaista vaikutusta hinnanmuodostukseen, varsinkin kun Italian viranomaisten ennustama kasvu (noin 35—40 prosenttia) on huomattava. Komissio siis pelkää, että toimenpide saattaisi vaikuttaa kielteisesti hinnanmuodostukseen ja että Italian viranomaisten lähtökohtana käyttämä tuotantotaso edunsaajayritysten kannattavuuden palauttamisen varmistamiseksi ei ole realistinen määränsä vuoksi eikä myöskään siksi, että huomioon ei oteta hintojen alenemista, mikä saattaisi seurata paljon suurempien tuotemäärien markkinoinnista, ja tämän vuoksi kyseessä olevien yritysten kannattavuuden palauttaminen olisi paljon epävarmempaa.

Kilpailun kohtuuttoman vääristymisen ehkäiseminen

- (51) Toinen lisäehto rakenneuudistustukien myöntämiselle on se, että otetaan käyttöön toimia, joiden avulla voidaan mahdollisuuksien mukaan tasoittaa kielteisiä vaikutuksia kilpailijoihin. Näiden toimenpiteiden myötä tukien edunsaajien on selkeästi alennettava tuotantotehoaan tai niiden on lakattava käyttämästä joitakin laitteita, mikäli tarkasteltavalla alalla ilmenee ylituotantoa. Mikäli ylituotantoa ei ilmene, komissio ei yleensä vaadi tuotantokapasiteetin alentamista tuen saamiseksi. On kuitenkin pystyttävä osoittamaan, että tukea käytetään yksinomaan yrityksen kannattavuuden parantamiseen ja että se ei anna edunsaajalle mahdollisuutta nostaa tuotantokapasiteettiaan rakenneuudistussuunnitelman toteuttamisen aikana, paitsi siinä määrin kuin tätä tukea tarvitaan ehdottomasti kannattavuuden parantamiseksi, ja näin ollen vääristämättä kilpailua kohtuuttomasti.
- (52) Tuotantokapasiteetin mahdollisen alentamisen kohdalla Italian viranomaiset täsmensivät, että tuensaajat olisivat suuntaviivojen 3.2.5 kohdan b alakohdan mukaisia pieniä viljelytiloja, toisin sanoen yrityksiä, jotka työllistävät vuosittain enintään 10 työntekijää. Italian viranomaiset olisivat tämän vuoksi voineet esittää maatalousalaa koskevien suuntaviivojen erityissääntöjen soveltamista, kuten komissio oli niille ehdottanut. Koska näin ei tapahtunut (ks. 33 kappale) komission piti arvioida kyseistä tukijärjestelmää 3.2.2 kohdan mukaisten yleisten ehtojen valossa.
- (53) Tarkasteltavassa tapauksessa ja viimeisimpien saatujen tietojen pohjalta komissio saattoi todeta, että riippumatta tämän seikan kohdalla sovellettavasta suuntaviivojen kohdasta, rakenneuudistusjärjestelmään liittyvillä toimialoilla ei esiinny rakenteellista ylituotantoa tai sitä ei näytä esiintyvän enää. Niinpä komissio ei katso olevan välttämätöntä vaatia edunsaajia vähentämään tuotantokapasiteettiaan.
- (54) Koska tuotantokapasiteetin alentamista ei vaadita lainkaan, viranomaisten on pystyttävä todistamaan, että suunniteltuja investointeja käytetään yksinomaan yrityksen kannattavuuden parantamiseen kilpailua vääristämättä. Tässä mielessä on olemassa suuri vaara, että investoinnit vääristävät kilpailua, koska niiden tarkoituksena on lisätä tuotantoa. Tästä johtuva hintavaikutus kohdistuisi suoraan kilpailevien yritysten tuottoihin ja näin ollen niiden toimintaan.

Rakenneuudistuksen kustannuksiin ja hyötyihin suhteutettu tuki

- (55) Myös kustannusten ja rakenneuudistuksen etujen suhteellisuuden noudattaminen on yksi niistä ehdoista, jotka on täytettävä. Tämän suhteellisuuden varmistamiseksi edunsaajien tulee yleensä osallistua huomattavassa määrin rakenneuudistussuunnitelmaan sekä omien varojensa että ulkopuolisen kaupallisen rahoituksen avulla. Kun otetaan huomioon, että aluehallinto osallistuu rakenneuudistussuunnitelmaan (enintään 75 prosenttiin asti rakenneuudistuksen kokonaissummasta), komissio katsoo, että edunsaajien osallistuminen rakenneuudistukseen ei ole riittävää. Tätä näkemystä vahvistaa se, että kun Italian viranomaisia pyydettiin täsmentämään, miten suurella osuudella omista varoistaan edunsaajat mahdollisesti osallistuisivat suunnitelmaan, Italian viranomaiset tyytyivätkin pelkästään vastaamaan, että ne aikoivat vaatia asianosaisilta osuutta ainoastaan siinä tapauksessa, että näillä olisi käytössään nettopääomaa ja mikäli kyseinen panos olisi ehdottoman välttämätön yrityksen taloudellisen tasapainon kannalta eikä vaarantaisi yrityksen tehokkuutta. Paitsi että vastauksessa ei anneta yhtäkään seikkaa, joka kuvastaisi yrityksiltä vaadittavaa panostamista, siinä annetaan myös ymmärtää, että eräiltä niistä ei vaadita minkäänlaista panosta; tämä on osoitus aluehallinnon ja edunsaajien epäsuhtaisesta osallistumisesta.
- (56) Tätä epäsuhdetta korostaa jokaiselle edunsaajalle myönnettävän tuen määrä (600 miljoonaa liiraa eli 300 000 euroa), koska Italian viranomaisten antamien tietojen mukaan tuki on suunnattu pienille viljelytiloille, toisin sanoen yrityksille, jotka työllistävät vuosittain enintään 10 työntekijää.
- (57) Tätä epäsuhtaista tilannetta tarkasteltaessa voidaan myös todeta Italian viranomaisten väittäneen, että luottolaitosten luopuminen viivästyskoroista ei ole valtion tukea. Väitteensä tueksi ne mainitsivat sen arvion, jonka komissio teki valtiojohtoisten pankkien toiminnasta Itävallan hallituksen Head Tyrolia Mares -yritykselle pääomansiirtojen muodossa myöntämien tukien yhteydessä (ks. 37 kappale). Tämän jälkeen Italian viranomaiset toimittivat neljän sellaisen pankin ilmoitukset, joilla pankit vahvistivat todellakin olevansa valmiit luopumaan velkasummien viivästyskoroista, ja ne lisäsivät, että ne pankit, jotka eivät katsoneet tarpeelliseksi vahvistaa suostumustaan kirjallisesti, olivat kuitenkin ilmaisseet hyväksyvänsä järjestelyn. Tällaiset asiakirjat eivät kuitenkaan ole riittävä todiste tutkittavana olevan tapauksen ja edellä mainitun itävaltalaisyrittystä koskevan tukitapauksen vastaavuudesta, koska kuten 37 kappaleessa selitettiin, kaikkien pankkien (toisin sanoen julkisten pankkien ja yksityisten pankkien) olisi pitänyt luopua viivästyskoroista, jotta oltaisiin voitu osoittaa, että toimenpide ei ollut valtiontukea. Tässä tapauksessa muodollisena todisteena pankkien asemasta ei voida pitää Italian viranomaisten vakuutusta siitä, että ne pankit, jotka eivät katsoneet tarpeelliseksi vahvistaa suostumustaan kirjallisesti, olivat kuitenkin ilmaisseet hyväksyntänsä. Ottaen huomioon, että kaikki pankit eivät olleet antaneet kirjallista ilmoitusta ja että näin ollen ei ollut mahdollista määrittää, olivatko kaikki todellakin valmiit luopumaan viivästyskoroista, komissio ei voi sulkea pois sitä, että julkiset ja yksityiset pankit saattavat toimia eri tavoin viivästyskoroista luopumiseen liittyvässä asiassa. Näin ollen toimenpiteen voitaisiin katsoa olevan tukea, jonka suuruutta on mahdoton määrittää tietojen puuttuessa ja jota olisi vaikea korvata muilla keinoin rakenneuudistuksen puitteissa, koska Italian viranomaiset pitivät suunnitelmaa luodessaan itsestään selvänä, että toimenpide ei olisi valtiontukea ja että sitä ei näin ollen tarvitsisi ottaa huomioon laskettaessa julkisiin tukitoimiin sovellettavaa 75 prosentin sääntöä.
- (58) Mitä tulee lopuksi "Deggendorf"-vaikutukseen, josta mainittiin 26 kappaleen f alakohdassa ja 39 kappaleessa, Italian viranomaisten antama lupaus jättää tukiedun ulkopuolelle sellaiset yritykset, jotka ovat aikaisemmin voineet hyötyä laittomista ja yhteismarkkinoille soveltumattomista tuista ja jotka eivät ole maksaneet niitä takaisin, kumoaa ne epäilyt, joita komissiolle asiasta syntyi menettelyn aikana.

V PÄATELMÄT

- (59) Huolimatta niistä selvityksistä, joita Italian viranomaiset ovat antaneet vastauksena perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen menettelyn aloittamiseen, komissio katsoo, että Italian viranomaisten esittämä rakenneuudistussuunnitelma perustuu vaikeuksissa olevista yrityksistä annettuun epäasianmukaiseen määritelmään, että kyseessä olevien yritysten kannattavuuden palauttamisesta luotu malli ei ole realistinen, että vaara kilpailun vääristymisestä on todellinen sen vuoksi, että

tuotannonkapasiteetin lisäämisellä on vaikutusta hintoihin ja näin ollen myös kilpailijoiden tuot-
toihin ja toimintaan, ja että tuki ei ole suhteessa rakenneuudistuksen kustannuksiin ja hyötyihin
nähdessä. Edellä esitettyjen huomioiden valossa ja kun otetaan huomioon, että Italian viranomaiset
pyysivät 14 päivänä syyskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä komissiota tekemään asiasta lopullisen
päätöksen asetuksen (EY) N:o 659/1999 7 artiklan 7 kohdan mukaisesti kahden kuukauden kuluessa,
komission oli saatujen tietojen pohjalta päädyttävä siihen, että siihen rakenteiden uudistamista
koskevaan tukijärjestelmään, jonka Sardinia aikoo toteuttaa, ei voida soveltaa perustamissopimuksen
87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaista poikkeusta, ja näin ollen tukijärjestelmän ei voida katsoa
soveltuvan yhteismarkkinoille. Lopuksi on huomattava, että kaikki edellä esitetyt huomiot olisivat
yhtä lailla soveltuvia, jos tukijärjestelmää olisi tarkasteltu vuonna 1999 annettujen vaikeuksissa
olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettäviä valtiontukia koskevien yhteisön
suuntaviivojen perusteella,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tukijärjestelmä, jonka Sardinian alue (Italia) aikoo toteuttaa aluehallituksen 2 päivänä joulukuuta 1997
tekemän päätöksen N:o 48/7 nojalla, ei sovellu yhteismarkkinoille.

Tämän vuoksi näitä tukia ei panna täytäntöön.

2 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen
noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 13 päivänä marraskuuta 2001.

Komission puolesta

Franz FISCHLER

Komission jäsen
